

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Op 10 maart 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) in werking getreden die PPF APG verplicht om op een gestandaardiseerde manier informatie te verschaffen over duurzaamheid en beleggen. Deze pensioenregeling van PPF APG classificeert als Artikel 8 product, vanwege het Verantwoord Beleggen Beleid. Dit betekent dat PPF APG met deze pensioenregeling ecologische en/of sociale kenmerken promoot. Meer duurzaamheidsinformatie over de pensioenregeling is te vinden per rubriek.

Geen duurzame beleggingsdoelstelling.

Deze pensioenregeling van PPF APG promoot ecologische en/of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product.

De ecologische en/of sociale kenmerken die deze pensioenregeling promoot, zijn:

- Uitsluitingen van ongewenste activiteiten
- Reductie van CO₂-emissies
- Mitigatie en reductie van effecten van klimaatverandering
- Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals)
- ESG-integratie

Beleggingsstrategie.

De beleggingsstrategie wordt vastgesteld op entiteitsniveau en is bindend voor deze pensioenregeling. Wij beleggen in verschillende beleggingscategorieën. Daarbij zoeken wij een optimale verhouding tussen rendement en risico, rekening houdend met kosten en duurzaamheid. Onze beleggingen zijn verdeeld in vastrentende waarden (zoals bijvoorbeeld staatsobligaties), aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen (zoals bijvoorbeeld grondstoffen). Binnen elke beleggingscategorie wordt vervolgens in een brede spreiding van onderliggende producten belegd. Wij hebben een Verantwoord Beleggen Beleid vastgesteld dat van toepassing is op de uitvoering van de gehele beleggingsportefeuille. Bepaalde methoden en technieken in de beleggingsstrategie worden toegepast op de gehele portefeuille en andere op specifieke beleggingscategorieën. Onze Actuariële en Bedrijfstechnische Nota¹, de beleggingsbeginselen en ons beleggingsbeleid staan [hier](#) op onze website.

Ons Verantwoord Beleggen Beleid is een integraal onderdeel van ons (strategisch) beleggingsbeleid en omvat alle beleggingscategorieën in onze portefeuille. Uit het Verantwoord Beleggen Beleid volgen diverse methodologieën om de promotie van ecologische en/of sociale kenmerken te bewerkstelligen, waaronder:

Het uitsluitingsbeleid

Dit beleid is een bindend element van onze beleggingsstrategie. Uitsluitingen hebben een effect op beleggingsbeslissingen en zijn bepalend voor de samenstelling van onze beleggingsportefeuille. Vanwege het uitsluiten van ongewenste activiteiten, beleggen we niet in bepaalde bedrijven en landen, omdat we op geen enkele wijze gelinkt willen zijn aan de negatieve impact.

---

¹ [ABTN 2023 \(ppf-apg.nl\)](#)

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Beleid klimaatverandering

Het is onze overtuiging om met onze beleggingen bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs. PPF APG wil met haar beleggingen bijdragen aan de doelstelling van het klimaatakkoord om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 °C.

Beleggen in de Sustainable Development Goals (SDG's)

Onze uitvoerder wil een steentje bijdragen aan het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties in 2030 door een groei in deze beleggingen te realiseren terwijl deze beleggingen tegelijkertijd blijven voldoen aan onze eisen van risico, rendement en kosten. We hebben de ambitie om meer te beleggen in klimaatoplossingen (SDG 7 betaalbare en duurzame energie, SDG 11 Duurzame steden en gemeenschappen en SDG 13 Klimaatactie) maar er is geen specifieke doelstelling.

Insluitingsbeleid en ESG-integratie

In het beleggingsproces beoordelen wij bedrijven op ESG-prestaties, daarbij onderscheiden wij de volgende drie categorieën: Koplopers, Beloften en Achterblijvers. We hanteren daarin de werkwijze zoals voorgeschreven door de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de United Nations Guiding Principles (UNGP's). Bedrijven waarin we beleggen die voldoende verantwoorde prestaties laten zien en zich binnen een sector inzetten voor verduurzaming, of tenminste voldoende concrete ambities op dit gebied kunnen aantonen, noemen we Koplopers. In Achterblijvers beleggen we niet, tenzij ze voldoende inzichtelijk kunnen maken dat duurzame verbeteringen in beleid en praktijk in gang hebben gezet. In dat geval spreken we van Beloften. Wanneer er zorgen bestaan over de duurzaamheid van de bedrijfsvoering of bestuurspraktijk van ondernemingen voeren wij een dialoog met als doel een gedragsverandering tot stand te brengen, dit noemen we engagement. Het engagementproces kent een aantal stappen waarbij de mogelijkheden voor dialoog worden onderzocht, bedrijven worden aangesproken op misstanden, en er met de bedrijven tijdsgebonden afspraken worden gemaakt over te realiseren verbeteringen. Is er te weinig vooruitgang, dan zullen we ons belang in het bedrijf op termijn verkopen.

Beoordelingsbeleid praktijken goed bestuur.

Volgens de SFDR mag een product dat ecologische en/of sociale kenmerken promoot uitsluitend beleggen in ondernemingen die handelen volgens praktijken op het gebied van goed bestuur. Praktijken op het gebied van goed bestuur van de ondernemingen waarin is belegd, zoals gedefinieerd in de SFDR, betreffen met name:

1. Solide managementstructuren,
2. Werknemers betrekkingen,
3. Beloning van het betrokken personeel, en
4. Naleving van de belastingwetgeving.

Voorafgaand aan het doen van een belegging in een onderneming beoordeelt onze vermogensbeheerder APG of deze onderneming voldoet aan PPF APG's beleid op het gebied van goed bestuur (in de zin van SFDR)². Als een onderneming in overeenstemming met dat beleid op basis van de vier bovenstaande thema's in de praktijk geen fatsoenlijke bedrijfsvoering en werkmethode hanteert, start APG een uitgebreid engagementplan om de specifieke kwestie aan te pakken en op te lossen. Er wordt een dialoog met de betrokken onderneming gevoerd. Wanneer we aandeelhouder in de onderneming zijn, kunnen we ook onze zorgen uiten via onze stembeslissingen tijdens

---

² Het beoordelingsbeleid voor praktijken van goed ondernemingsbestuur ziet enkel op de SFDR-verplichting tot een beleid voor producten die ecologische en/of sociale kenmerken promoten en voor duurzame beleggingen. Naast dit beleid hebben wij ook andere bestaande beleidsstukken, richtlijnen en (due diligence) processen waarmee wij praktijken voor goed ondernemingsbestuur van onze beleggingen beoordelen, adresseren en monitoren.

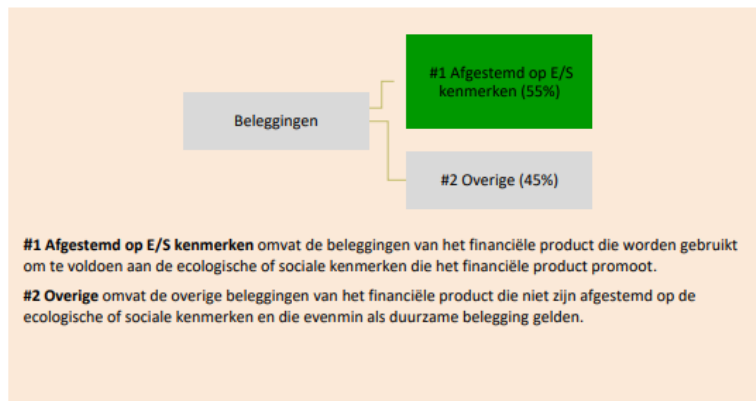
Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

aandeelhoudersvergaderingen. Als APG geen mogelijkheid voor verbetering ziet, of als de dialoog met de onderneming na maximaal 3 jaar niet succesvol is, kan PPF APG besluiten haar beleggingen te verkopen.

In het Beoordelingsbeleid praktijken goed bestuur beschrijven we het beleid in meer detail, inclusief een uitleg van de gebruikte indicatoren en drempelwaarden voor praktijken op het gebied van goed bestuur. We hanteren verschillende processen voor beleggingen in beursgenoteerde bedrijven (kapitaalmarkt) en alternatieve beleggingen, waaronder niet-beursgenoteerde beleggingen zoals infrastructuur en private equity. Het beoordelingsbeleid voor ondernemingen waarin wij beleggen, heeft alleen betrekking op de beleggingen die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die de pensioenregeling promoot.

Aandeel beleggingen.

PPF APG belegt de pensioenpremies in onder andere aandelen, vastrentende waarden (zoals bijvoorbeeld staatsobligaties), vastgoed, en alternatieve beleggingen, (zoals bijvoorbeeld grondstoffen).

Afbeelding 1: activa allocatie

Voor deze pensioenregeling bedraagt het minimumaandeel van de beleggingen dat wordt gebruikt om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken, tenminste 55%. Het percentage is voorzichtigheidshalve berekend inclusief marge. In de praktijk kan het aandeel van de beleggingen afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken hoger zijn. We rapporteren hierover in de periodieke rapportage van deze pensioenregeling.

De categorie 'overige beleggingen', niet afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken, zijn:

- Geldmarktinstrumenten, derivaten, staatsobligaties; en
- Een gedeelte van de beleggingen: vastgoed, private equity en bedrijfsobligaties.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Voor deze 'overige beleggingen' zijn er geen ecologische of sociale minimumwaarborgen. Derivaten en geldmarktinstrumenten worden uitsluitend gebruikt voor efficiënt portefeuillebeheer en voor het beperken van risico's in overeenstemming met de Pensioenwet.

Monitoring ecologische of sociale kenmerken.

Bij het monitoren van de ecologische en/of sociale kenmerken van deze pensioenregeling wordt per kenmerk gekeken naar de relevante duurzaamheidsindicator(en). Gedurende de levensduur van de pensioenregeling wordt per kenmerk beoordeeld of aan de gepromote ecologische en/of sociale kenmerken wordt voldaan.

Uitsluitingen van ongewenste activiteiten.

#	Duurzaamheidsindicator	Wijze van monitoring en bijbehorende interne of externe controlemechanismen
1	Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clusterbommen, landmijnen, chemische- en biologische wapens). Gerelateerd aan PAI-indicator 14.	<ul style="list-style-type: none"> - Aan de hand van informatie over wapenembargo's van de VN en de EU verkregen van externe partijen en primaire bronnen beoordeelt onze vermogensbeheerder APG de desbetreffende betrokkenheid. APG beslist via formele goedkeuring, op basis van eigen analyse, over eventuele noodzakelijke wijzigingen in de uitsluitingslijst. - Op onze website staat de lijst van landen en bedrijven waarin wij op basis van ons uitsluitingsbeleid niet beleggen. APG werkt deze lijst ieder half jaar bij, per 1 december en 1 juni. Relevante benchmarks worden vervolgens per december en juni bijgewerkt en de bijgewerkte uitsluitingslijst wordt extern gecommuniceerd en gepubliceerd. Ook externe vermogensbeheerders ontvangen de uitsluitingslijst.
2	Blootstelling aan bedrijven die betrokken zijn bij het produceren, distribueren en verkopen van kernwapens of belangrijke onderdelen daarvan.	<ul style="list-style-type: none"> - APG controleert periodiek of er niet belegd is in de bedrijven en landen op de uitsluitingslijst. - Uitsluitingen zijn onderdeel van externe controle (ISAE 3402 en SOC 3000A) op Responsible Investment & Governance processen binnen APG.
3	Blootstelling aan bedrijven betrokken bij de productie van tabak.	
4	Blootstelling aan beleggingen in obligaties van landen waarvoor een bindend VN- en/of EU-wapenembargo geldt.	

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Reductie van CO₂-emissies.

#	Duurzaamheidsindicator	Wijze van monitoring en bijbehorende interne of externe controlemechanismen
5	Broeikasgasemissie (scope 1 en 2). Gerelateerd aan PAI-indicator 1.	<ul style="list-style-type: none"> - APG berekent regelmatig de broeikasgasemissie van de relevante portefeuilles met oog op het monitoren van de voortgang ten opzichte van de CO₂-reductiedoelstellingen. We sturen op deze indicator; initieel voor aandelen en bedrijfsobligaties en op een later moment op portefeuille niveau. Voor die portefeuilles wordt de reductie bijgehouden in relevante portefeuillebeheersystemen.
6	CRREM-alignment (efficiency & CO ₂) of verduurzamingsplan.	<ul style="list-style-type: none"> - Voor vastgoed wordt gemeten in hoeverre de portefeuille overeenkomt met de CRREM-reductiepaden. - Op jaarbasis wordt over de reductie van CO₂-emissies extern gecommuniceerd en gepubliceerd in de bijlage van ons Verslag Verantwoord Beleggen (link). - De CO₂ voetafdruk is onderdeel van externe controle (ISAE 3402 en SOC 3000A) op Responsible Investment & Governance processen binnen APG.

Mitigatie en reductie van effecten van klimaatverandering.

#	Duurzaamheidsindicator	Wijze van monitoring en bijbehorende interne of externe controlemechanismen
7	Aantal bedrijven in sectoren met hoge klimaat impact met langetermijndoelen voor reductie van broeikasgasuitstoot.	<ul style="list-style-type: none"> - Onze uitvoerder stuurt op deze indicator bij beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. - Op jaarbasis wordt over de mitigatie en reductie van effecten van klimaatverandering extern gecommuniceerd en gepubliceerd.

Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's).

#	Duurzaamheidsindicator	Wijze van monitoring en bijbehorende interne of externe controlemechanismen
8	Percentage SDI ten opzichte van de gehele portefeuille.	<ul style="list-style-type: none"> - Onze uitvoerder stuurt op deze indicator op portefeuille niveau. Er is een inspanningsverplichting om bij gelijke geschiktheid een SDI aan te kopen, maar er is geen specifieke doelstelling. - Het percentage wordt jaarlijks gemeten en gepubliceerd in het jaarverslag. - De bijdragen aan SDG's is onderdeel van externe controle (ISAE 3402 en SOC 3000A) op Responsible Investment & Governance processen binnen APG.
9	Percentage vastgoed SDI's met score van 4 of 5 sterren in GRESB.	<ul style="list-style-type: none"> - Onze uitvoerder stuurt op deze indicator bij beleggingen in vastgoed en infrastructuur. Externe dataprovider GRESB beoordeelt en benchmarkt ieder jaar de ESG-prestaties van beleggingen in reële activa en verstrekt gestandaardiseerde en gevalideerde gegevens aan de kapitaalmarkten.
10	Percentage van de infrastructuur beleggingen dat participeert in de GRESB Infra.	<ul style="list-style-type: none"> - De GRESB-beoordeling is gebaseerd op de GRESB-score en de kwintiel positie ten opzichte van alle deelnemers in de GRESB-beoordeling, met een jaarlijkse kalibratie van het model.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

ESG-integratie.

#	Duurzaamheidsindicator	Wijze van monitoring en bijbehorende interne of externe controlemechanismen
11	Percentage Koplopers in de portefeuille ten opzichte van de nettowaarde van de portefeuille.	<ul style="list-style-type: none"> - In navolging van het Verantwoord Beleggen Beleid evalueert APG alle ondernemingen waarin wij kunnen beleggen via beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties. Daarbij zoeken wij een optimale verhouding tussen rendement en risico, rekening houdend met kosten en duurzaamheid. - We voeren doorlopend dialogen (engagements) met ondernemingen, waarin wij beleggen. De voortgang van een dialoog wordt door APG bijgehouden in een dashboard. Wanneer een onderneming onvoldoende verbetering laat zien, kan PPF APG besluiten om niet langer te beleggen in deze onderneming. - ESG-integratie is onderdeel van externe controle (ISAE 3402 en SOC 3000A) op Responsible Investment & Governance processen binnen APG.
12	Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Gerelateerd aan PAI-indicator 10.	<ul style="list-style-type: none"> - Onze uitvoerder meet dit voor aandelen en bedrijfsobligaties. Voor bedrijven die niet aan onze verwachtingen voldoen hebben we een engagementplan. - APG voert doorlopend dialogen (engagements) met ondernemingen, waarin wij beleggen. De voortgang van een dialoog wordt door APG bijgehouden in een dashboard. Wanneer een onderneming onvoldoende verbetering laat zien, kunnen we besluiten om niet langer te beleggen in deze onderneming. - ESG-integratie is onderdeel van externe controle (ISAE 3402 en SOC 3000A) op Responsible Investment & Governance processen binnen APG.

Interne en externe controlemechanismen

Hierboven benoemen we de interne en externe controlemechanismen van onze vermogensbeheerder APG. Daarnaast bestaan tussen onze vermogensbeheerder en PPF APG ook controlemechanismen. Deze controlemechanismen hebben een meer algemeen karakter. Een aantal daarvan zijn relevant voor de door deze pensioenregeling gepromote ecologische en/of sociale kenmerken. Deze relevante mechanismen zijn als volgt:

- PPF APG ontvangt van APG op kwartaalbasis een rapportage over de uitvoering van het beleid verantwoord beleggen waaronder engagement resultaten en uitoefening van stemrecht.
- Het bestuur van PPF APG is verantwoordelijk voor het uitvoeren van interne controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds. Het bestuur heeft uitvoerende taken op het gebied van vermogensbeheer gedelegeerd aan APG. PPF APG verzoekt aan APG een In Control Statement (zoals ISAE3402) te overleggen over de beheersing van uitvoering van deze uitbestede werkzaamheden.
- PPF APG rapporteert beperkt over de uitvoering van het Verantwoord Beleggen Beleid in het jaarverslag. Deze wordt gecontroleerd door de accountant. Voor de niet-financiële informatie in het jaarverslag heeft de accountant een marginale toets (limited assurance) uitgevoerd. In het Verslag Verantwoord Beleggen staat meer informatie over hoe PPF APG belegt.

Methodologieën voor ecologische of sociale kenmerken.

Hieronder beschrijven we welke methodologieën worden gebruikt voor het meten van de gepromote E/S kenmerken van de pensioenregeling.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Uitsluitingen van ongewenste activiteiten.			
#	Duurzaamheidsindicator	Toelichting	Meetmethode
1	Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clusterbommen, landmijnen, chemische- en biologische wapens). Gerelateerd aan PAI-indicator 14.	Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clusterbommen, landmijnen, chemische- en biologische wapens).	<i>Directe betrokkenheid</i> We beschouwen bedrijven die a) betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling, verkoop en/of distributie, b) inkomsten genereren uit componenten of diensten die worden beschouwd als op maat gemaakt (of specifiek) voor het wapen of wapensysteem en componenten of diensten die worden beschouwd als essentieel voor het dodelijke gebruik van het wapen of wapensysteem. Door middel van de uitsluiting van controversiële wapens beschouwt APG AM SFDR PAI-indicator 14 (blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens). We definiëren betrokkenheid als de productie, verkoop en/of distributie van het kernwapensysteem, of componenten/diensten van het kernwapensysteem die worden beschouwd als op maat gemaakt (of speciaal) voor het wapen of wapensysteem om te doden. Wat kernwapens betreft sluiten we bedrijven uit die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling, verkoop en/of distributie van het kernwapensysteem.
2	Blootstelling aan bedrijven die betrokken zijn bij het produceren, distribueren en verkopen van kernwapens of belangrijke onderdelen daarvan.	Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij het produceren, distribueren en verkopen van kernwapens of belangrijke onderdelen daarvan.	<i>Indirecte betrokkenheid</i> APG AM belegt ook niet in bedrijven die via bedrijfseigendom indirect betrokken zijn bij uitgesloten bedrijven, indien: a) De onderneming een belang heeft van meer dan 20% in een entiteit die direct betrokken is bij de productie, ontwikkeling, verkoop of distributie van verboden wapens; of b) Meer dan 50% van het kapitaal van de onderneming in handen is van een entiteit die rechtstreeks betrokken is bij de productie, ontwikkeling, verkoop of distributie van verboden wapens. Als de besturen van eerstgenoemde en laatstgenoemde vrijwel identiek zijn en/of de moedermaatschappij niet beursgenoteerd is, geldt een verlaagde drempel van 20%.
3	Blootstelling aan bedrijven betrokken bij de productie van tabak.	Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van tabak.	We monitoren of bedrijven betrokken zijn bij de productie van tabak. Wij definiëren betrokkenheid als het vervaardigen en produceren van tabaksproducten zoals sigaren, sigaretten, e-sigaretten, beedi, kretek, rookloze tabak, bandtabak, snuiftabak, snus en pruimtabak. Uitsluiting geldt ook voor bedrijven die ruwe tabaksbladeren verbouwen of verwerken.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

4	Blootstelling aan beleggingen in obligaties van landen waarvoor een bindend VN- en/of EU-wapenembargo geldt.	Geen beleggingen in obligaties van landen waarvoor een bindend VN-/EU-wapenembargo geldt.	We monitoren of landen zijn geplaatst op EU- en/of VN-sanctielijsten ³ . Onze uitsluitingslijst van staatsobligaties wordt tweejaarlijks bijgewerkt, per 1 december en 1 juni. APG beoordeelt de betrokkenheid van landen aan de hand van externe onderzoek aanbieders en primaire bronnen voor VN- en EU-wapenembargo's en beveelt, op basis van eigen analyse, eventuele noodzakelijke wijzigingen in de uitsluitingslijst aan.
Reductie van CO₂-emissies.			
#	Duurzaamheidsindicator	Toelichting	Meetmethode
5	Broeikasgasemissie (scope 1 en 2). Gerelateerd aan PAI-indicator 1.	We sturen op deze indicator; initieel voor aandelen en bedrijfsobligaties en op een later moment op portefeuille niveau.	Wij hebben in de bijlage van ons Verslag Verantwoord Beleggen een uitgebreide toelichting opgenomen over de berekeningswijze van de CO ₂ -voetafdruk van onze beleggingen. ⁴ PPF APG berekent de CO ₂ -voetafdruk van relevante beleggingscategorieën volgens de Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry, ontwikkeld door PCAF. ⁵
6	CRREM-alignment (efficiency & CO ₂) of verduurzamingsplan.	APG stuurt op deze indicator bij beleggingen in vastgoed.	De CRREM-methode gebruikt wetenschappelijk onderbouwde CO ₂ -doelstellingen ('SBT's') en reductietrajecten. CREMM ontwikkelt monitoringinstrumenten die nodig zijn om efficiëntiemaatregelen effectief te beheren. Zie voor meer informatie de website van CRREM (www.crrem.eu).
Mitigatie en reductie van effecten van klimaatverandering.			
#	Duurzaamheidsindicator	Toelichting	Meetmethode
7	Aantal bedrijven in sectoren met hoge klimaat impact met langetermijndoelen voor reductie van broeikasgasuitstoot.	APG stuurt op deze indicator bij beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties.	APG beoordeelt of bedrijven in sectoren met hoge impact een klimaatdoel hebben dat in lijn is met het Parijs-akkoord.

³ Waaronder [European Union sanctions | EEAS \(europa.eu\)](#) en [United Nations Security Council Consolidated List | United Nations Security Council](#)

⁴ [ppf-apg-verslag-verantwoord-beleggen-2022.pdf](#)

⁵ Voor de PPF APG 'Verklaring ongunstige effecten' is gebruik gemaakt van ISS ESG als dataprovider. Deze dienstverlener hanteert mogelijk een afwijkende meetmethode.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's).			
#	Duurzaamheidsindicator	Toelichting	Meetmethode
8	Percentage SDI ten opzichte van de gehele portefeuille.	Er is een inspanningsverplichting om bij gelijke geschiktheid een SDI aan te kopen.	<p>De methodiek die wordt toegepast om te bepalen of een bedrijf door APG als Sustainable Development Investment (SDI) kan worden aangemerkt, bestaat uit verschillende stappen.</p> <p>Eerst bepalen we of het bedrijf/de belegging in kwestie een positieve bijdrage levert op basis van de SDI Taxonomy & Guidance.</p> <p>Vervolgens bepalen we of de bijdrage substantieel is en als gevolg daarvan wordt een bijdragetype toegewezen. De inkomsten die worden gegenereerd door de producten en diensten van het bedrijf die positief bijdragen aan de SDG's, moeten bijvoorbeeld minimaal 10% van de totale omzet bedragen, zodat het bedrijf als een SDI kan worden geclassificeerd. Naast een op omzet gebaseerde classificatiemethode past de SDI Asset Owner Platform ook andere classificatiemethoden toe voor bepaalde sectoren.</p> <p>In een volgende stap maakt APG een inschatting of er sprake is van een ernstig bekend conflict met andere SDG's of de beleidsdoelstellingen verantwoord beleggen van PPF APG. Dit bepaalt uiteindelijk of we een bedrijf classificeren als SDI en dus meetellen voor onze SDI-blootstelling.</p> <p>Meer informatie over de SDI-aanpak van onze vermogensbeheerder is hier te vinden.</p>
9	Percentage vastgoed SDI's met score van 4 of 5 sterren in GRESB.	APG stuurt op deze indicator bij beleggingen in vastgoed en infrastructuur.	Externe dataprovider GRESB beoordeelt en benchmarkt de ESG-prestaties van beleggingen in reële activa en verstrekt gestandaardiseerde en gevalideerde gegevens aan de kapitaalmarkten.
10	Percentage van de infrastructuur beleggingen dat participeert in de GRESB Infra.	APG stuurt op deze indicator bij beleggingen in infrastructuur.	De GRESB-beoordeling is gebaseerd op de GRESB-score en de kwintiel positie ten opzichte van alle deelnemers in de GRESB-beoordeling, met een jaarlijkse kalibratie van het model. Als de entiteit in het bovenste kwintiel zit, is het een GRESB 5 sterren-geclassificeerde entiteit; als het in het onderste kwintiel zit, is het een GRESB 1 ster-beoordeelde entiteit, enz. De GRESB-rating wordt berekend ten opzichte van de wereldwijde prestaties van rapporterende entiteiten. GRESB 5 sterren is de hoogste beoordeling en erkenning voor het zijn van een marktleider. Elk jaar ontvangt 20% van de entiteiten een GRESB 5 sterren rating.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

ESG-integratie.			
#	Duurzaamheidsindicator	Toelichting	Meetmethode
11	Percentage Koplopers in de portefeuille ten opzichte van de nettowaarde van de portefeuille.	We sturen op deze indicator bij beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties.	<p>De methodologie van het insluitingsbeleid (een methode van APG voor ESG-integratie) is het beoordelen van bedrijven op een combinatie van normatieve criteria en een relatieve beoordeling ten opzichte van de klasse van een bedrijf, die niet noodzakelijkerwijs is gedefinieerd als de industrie waarin het bedrijf actief is. De combinatie van de klasse-relatieve en normatieve beoordelingen stelt APG in staat om onderscheid te maken tussen bedrijven met relatief goede en zwakke prestaties in vergelijking met hun peers, terwijl het ook helpt te beoordelen in hoeverre (groepen van) bedrijven zich (niet) aantoonbaar houden aan fundamentele normatieve normen.</p> <p>De classificatie is deels op regels gebaseerd om op een transparante manier zo efficiënt mogelijk consistente resultaten te krijgen, en deels kwalitatief omdat deze verder kan worden aangepast op basis van APG-inzichten in de bedrijfs- en lange-termijnvooruitzichten van een bedrijf.</p> <p>Sturing moet gelezen worden als een randvoorwaarde bij de selectie van beleggingen.</p>
12	<p>Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).</p> <p>Gerelateerd aan PAI-indicator 10.</p>	We meten dit voor aandelen en bedrijfsobligaties	Wordt gemeten als het aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen.

Databronnen en-verwerking.

Voor het meten van de gepromote ecologische en/of sociale kenmerken van de pensioenregeling gebruiken we data van verschillende externe dataproviders. Afbeelding 2 geeft een (niet limitatief) overzicht van gebruikte databronnen.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Ecologische en/of sociale kenmerk	Gebruikte gegevensbronnen
Uitsluitingen van ongewenste activiteiten	Sustainalytics, ISS ESG
Reductie van CO₂-emissies	Beursgenoteerd ISS ESG (Niet-)beursgenoteerd vastgoed GRESB/CRREM-paden
Mitigatie en reductie van effecten van klimaatverandering	Beursgenoteerd ISS ESG (Niet-)beursgenoteerd vastgoed GRESB/CRREMM-paden
Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's)	SDI AOP, interne gegevens van APG
ESG-integratie	Sustainalytics, MSCI, ISS, Global Coal Exit List (GCEL)

Afbeelding 2: overzicht databronnen

Genomen maatregelen om datakwaliteit te waarborgen

APG gaat regelmatig in gesprek met de externe dataproviders om de datakwaliteit te waarborgen, na te gaan hoe zij data verzamelen, verwerken en produceren en om te vernemen hoe zij met schattingen omgaan. APG beoordeelt of de betreffende dataprovider een stabiele en betrouwbare organisatie is en wat de kwaliteit van de interne processen bij de dataprovider is.

Wijze waarop de data worden verwerkt

De data worden gebruikt als input voor beleggingsbeslissingen. Ook worden de data gebruikt in rapportages van APG aan PPF APG. Daarnaast worden de data verwerkt in PPF APG publicaties.

Aandeel van de data die een schatting zijn

APG interpreteert in beginsel dat 'geschatte data', data zijn die niet door het bedrijf zelf worden gerapporteerd maar die door (bijvoorbeeld) externe dataproviders worden geproduceerd. Omdat de data en methoden inzake duurzaamheid nog volop in ontwikkeling zijn is het nog niet inzichtelijk welk aandeel van de data een schatting is.

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Methodologische en databeperkingen.

Wij proberen aan de hand van verschillende methodologieën en data een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de wijze waarop de gepromote ecologische of sociale kenmerken kunnen worden behaald. Er zijn echter een aantal beperkingen. De gegevens en methoden inzake duurzaamheid zijn nog steeds minder ontwikkeld dan die voor conventionele financiële indicatoren. Over het algemeen zijn bestaande gegevensbronnen en methoden gerelateerd aan duurzaamheid nog beperkt, bijvoorbeeld het gebrek aan consistente en transparante meetmethoden en procedures voor het beoordelen van gegevens, maar ook de beperkte beschikbaarheid, vergelijkbaarheid en kwaliteit van duurzaamheidsgegevens. APG probeert de vereiste gegevens van alle beleggingen te verkrijgen. Het proces verschilt voor de kapitaalmarktbeleggingen, de niet-beursgenoteerde beleggingen en vastgoedbeleggingen.

De beperkingen die gelden voor gebruikte gegevensbronnen en methoden kunnen van invloed zijn op de wijze waarop de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken worden behaald. Dit is inherent aan de huidige status van de duurzaamheid gerelateerde gegevens.

Ecologische en/of sociale kenmerk	Gebruikte gegevensbronnen	Eventuele beperkingen
Uitsluitingen van ongewenste activiteiten	Sustainalytics, ISS ESG	Verwaarloosbaar.
Reductie van CO₂-emissies	Beursgenoteerd ISS ESG (Niet-)beursgenoteerd vastgoed GRESB/CRREM-paden	Beperkingen in o.a. de dekking, kwaliteit en consistentie van de data. Ook worden de data met een vertraging ontsloten.
Mitigatie en reductie van effecten van klimaatverandering	Beursgenoteerd ISS ESG (Niet-)beursgenoteerd vastgoed GRESB/CRREMM-paden	Beperkingen in o.a. de dekking, kwaliteit en consistentie van de data. Ook worden de data met een vertraging ontsloten.
Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's)	SDI AOP, interne gegevens van APG	Beperkingen in o.a. de dekking, kwaliteit en consistentie van de data. Ook worden de data met een vertraging ontsloten.
ESG-integratie	Sustainalytics, MSCI, ISS, Global Coal Exit List (GCEL)	Beperkingen in o.a. de dekking, kwaliteit en consistentie van de data. Ook worden de data met een vertraging ontsloten.

Afbeelding 3: overzicht databronnen en beperkingen

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

Combineren bronnen

Duurzaamheidsgegevens vereisen vaak het verzamelen van gegevens uit diverse bronnen, zowel binnen als buiten een organisatie. Het integreren van verschillende bronnen in een consistente dataset kan ingewikkeld zijn, vooral als het gaat om verschillende dataformats.

Ketenaafhankelijkheid

APG maakt gebruik van externe vermogensbeheerders. Deze beheerders zijn door hun omvang of geografische locatie niet altijd verplicht om over duurzaamheid gerelateerde data (in de zin van SFDR) te rapporteren. Deze managers hebben daardoor geen of slechts beperkt data verzameld.

Due diligence.

Wij voeren due diligence met betrekking tot de onderliggende beleggingen van deze pensioenregeling op twee verschillende manieren uit.

Ten eerste, zoals wij hebben afgesproken in het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant, maken wij met onze vermogensbeheerder duidelijke afspraken over de implementatie en uitvoering van ons Verantwoord Beleggen Beleid, inclusief de toepassing van de zes OESO due diligence stappen. Een gedetailleerde beschrijving van onze due diligence implementatie in het kader van de OESO-richtsnoeren is [hier](#) te vinden. Wij gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Hier staat beschreven hoe onze vermogensbeheerder APG dit doet. Wij verwachten van APG dat zij de portefeuille screenen op de eventuele negatieve impact van beleggingen en vervolgens de meest ernstige impacts prioriteren (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Waar zinvol raadplegen wij externe experts en andere belanghebbenden voor aanvullend onderzoek en perspectief.

Ten tweede voert APG due diligence uit op externe vermogensbeheerders. In overeenkomsten met deze beheerders legt APG vast wat wij van hen verwachten in het kader van verantwoord beleggen. APG monitort periodiek de naleving van de voornoemde overeenkomsten. Het rapporteren over duurzaamheidsindicatoren is nog niet altijd vastgelegd in bestaande contracten met externe beheerders. We zijn in gesprek met externe vermogensbeheerders om nieuwe afspraken vast te leggen. We kunnen niet afdwingen dat bestaande externe managers erover rapporteren.

Voor overige 'interne en externe controlemechanismen' verwijzen wij naar de rubriek 'Methodologieën'.

Engagementbeleid.

PPF APG heeft een verantwoord beleggen en stewardship beleid, waarin we ons stem- en engagementbeleid beschrijven.⁶ Hierin staat hoe wij invulling geven aan onze verantwoordelijkheden als aandeelhouder in beursgenoteerde bedrijven door engagement, monitoring, stemmen, samenwerking met belanghebbenden en marktbetrokkenheid. Het stewardship beleid beschrijft ook de Governance structuur PPF APG-APG en staat op onze website.

PPF APG houdt zich aan de Nederlandse Stewardship Code, die verwachtingen voor vermogensbeheerders uiteenzet ten aanzien van het invullen van verantwoordelijkheden van stewardship. Wij monitoren de beleggingen uit hoofde van onze taak als goed rentmeester over de beleggingen. Dit houdt in dat wij alle aspecten die, naar onze mening, van invloed kunnen zijn op het vermogen van een bedrijf om lange-termijn-waarde te creëren, zoals de strategie, (financiële) prestaties, kapitaalstructuur, corporate governance en risico's en kansen op het gebied van duurzaamheid. Daarbij gebruiken wij in de eerste plaats gedeponeerde documenten en openbaar beschikbare informatie

⁶ [Beleid Verantwoord Beleggen Stewardship.pdf \(PPF APG.nl\)](#)

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

van een onderneming. Als we onvoldoende informatie hebben gaan we met het bedrijf in gesprek en proberen we verduidelijking of informatie te verkrijgen en van gedachten te wisselen. Indien nodig communiceren wij met andere stakeholders die relevant zijn voor de bedrijven in onze portefeuille.

Hieronder vatten we ons engagementbeleid samen.

“Het monitoren van beleggingen maakt deel uit van onze taak als goed rentmeester over het kapitaal en draagt bij aan een volledig beeld van hoe bedrijven worden geleid. Op het laagste niveau omvat monitoren alle aspecten die, naar onze mening, van invloed kunnen zijn op het vermogen van een bedrijf om waarde op lange termijn te creëren, waaronder: strategie, (financiële) prestaties, kapitaalstructuur, corporate governance en risico's en mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid. Wij gebruiken in de eerste plaats gedeponeerde documenten en openbaar beschikbare informatie om inzicht te krijgen in een bedrijf. Als we onvoldoende informatie hebben, of vragen of vraagtekens hebben, gaan we met het bedrijf in gesprek en proberen we verduidelijking of informatie te verkrijgen en van gedachten te wisselen. Deze dialoog kan bijdragen aan vertrouwen en wederzijds begrip en dit ondersteunt het doel van waarde creatie op lange termijn door bedrijven.

Overleg met onze portefeuillebedrijven is een centraal element van de benadering van APG en PPF APG voor verantwoord beleggen. Engagement is het proces van een dialoog met bedrijven en beheerders van activa of fondsen, teneinde meer inzicht te krijgen in onze belegging, het ESG-risicoprofiel ervan te bepalen en om waar van toepassing hun prestaties en praktijken te beïnvloeden. Dit helpt ons om onze kennis van portefeuillebeleggingen te verbeteren, betere beleggingsbesluiten te nemen en om de financiële en beleggingsprestaties van de bedrijven waarin we beleggen te versterken. De essentie van onze activiteiten op dit terrein is om portefeuillebeleggingen ertoe aan te zetten om aan bepaalde normen van governance en duurzaamheid te voldoen. Wij menen dat dit het risico van suboptimale kapitaalallocaties vermindert en op lange termijn waarde creëert, zowel binnen de beleggingen als voor de gehele markt. APG verwacht dat zijn beleggingen blijf geven van verantwoorde bedrijfspraktijken en dat prompt en passend wordt ingegrepen als er niet aan deze normen wordt voldaan.

Diverse factoren kunnen ons tot engagement aanzetten. In eerste instantie vormen beleggings- of marktoverwegingen of onze maatschappelijke verantwoordelijkheid de aanleiding. Onze engagementactiviteiten zijn een gezamenlijke inspanning van de beleggingsteams en het GRIG-team. Hierdoor kan APG met één stem spreken en kunnen we onze collectieve deskundigheid optimaal gebruiken. In de loop van een engagement gebruiken we in-house expertise, bekendgemaakte bedrijfsinformatie, door onderzoeksbureaus geleverde bedrijfsspecifieke gegevens en andere externe bronnen zoals brokers, NGO's of beleggersnetwerken. Indien nodig communiceren wij met andere stakeholders die relevant zijn voor de bedrijven in onze portefeuille. In bepaalde markten worden we actief betrokken bij de benoeming van bestuurders, bijvoorbeeld door lijsten van onafhankelijke bestuurders of onafhankelijke leden van het auditcomité bij Italiaanse beursgenoteerde bedrijven te ondersteunen, of door ons lidmaatschap van benoemingscommissies van Zweedse beursgenoteerde ondernemingen. Als wij overwegen om onze aandeelhoudersrechten uit te oefenen, bijvoorbeeld voor het bijeenroepen van een buitengewone algemene vergadering of het indienen van een aandeelhoudersbesluit bij een algemene vergadering, informeren wij de onderneming hierover en zijn wij bij de desbetreffende algemene vergadering aanwezig om onze bedoelingen toe te lichten.

APG heeft een eigen centraal kennismanagementsysteem (KMS) ontwikkeld om ons engagement met bedrijven op te volgen. Dit bevat ook ander relevant onderzoek, financiële en ESG-informatie. Alle teams die kapitaalmarktbeleggingen beheren en het GRIG-team hebben toegang tot dit systeem, hetgeen een doeltreffende uitwisseling van informatie waarborgt. Voor elk engagement documenteren wij de naam van het bedrijf, de kwesties die onderwerp zijn van het engagement, onze duidelijke doelstellingen, en de status: zijn de doelstellingen behaald of is er voortgang geboekt? Daarnaast documenteren we ook of we samenwerken met andere beleggers. Tot

Duurzaamheidsinformatie PPF APG Pensioenregeling

slot worden alle gesprekken, vergaderingen, correspondentie en opvolgingsacties bij het bedrijf of de stakeholders ervan vastgelegd. Het KMS wordt dagelijks door APG om de engagements te monitoren.”

Hieronder koppelen we de beleggingsstrategie (zoals beschreven in de precontractuele informatie en in dit document in de paragraaf ‘Beleggingsstrategie’) aan ons engagementbeleid.

Ecologische en/of sociale kenmerk	Beleggingsstrategie ⁷	Engagement: ja/nee	Toelichting
Uitsluitingen van ongewenste activiteiten	Uitsluitingsbeleid	Nee	Er vindt geen of zeer beperkt engagement plaats.
Reductie van CO₂-emissies	Klimaatbeleid	Ja	Er vindt engagement plaats op het gebied van klimaat met een selectie van bedrijven.
Mitigatie en reductie van effecten van klimaatverandering	Insluitingsbeleid	Ja	Engagement is een essentieel onderdeel van ons insluitingsbeleid. Meer hierover is terug te vinden in ons stewardship beleid.
Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's)	SDI-aanpak	Nee	N.v.t.
ESG-integratie	Insluitingsbeleid	Ja	Engagement is een essentieel onderdeel van ons insluitingsbeleid. Meer hierover is terug te vinden in ons stewardship beleid.

Afbeelding 4: overzicht beleggingsstrategie en engagements

Beoordelingsbeleid praktijken goed bestuur & engagement

Engagement is ook een onderdeel van het beoordelingsbeleid op het gebied van goed bestuur. We hanteren een verschillende aanpak voor kapitaalmarktbeleggingen en alternatieve beleggingen waaronder niet-beursgenoteerde beleggingen zoals infrastructuur en private equity. Als onze vermogensbeheerder de ernst en het potentieel om de praktijken op het gebied van goed bestuur te verbeteren bevestigt en PPF APG wil in de onderneming (blijven) beleggen, wordt een dialoog gestart om de kwestie aan te pakken en op te lossen. Een dergelijk traject is gericht op een transitie door de onderneming naar praktijken op het gebied van goed bestuur. Oftewel, dat de onderneming slaagt voor de beoordelingstoets. Wanneer we aandeelhouder in de onderneming zijn, zullen we onze zorgen ook uiten via onze stembeslissingen. Als na maximaal drie jaar het voeren van een dialoog met de onderneming niet succesvol is, kan PPF APG besluiten haar beleggingen te verkopen.

Aangewezen referentiebenchmark.

Voor dit product is geen referentiebenchmark aangewezen voor het verwezenlijken van de ecologische en/of sociale kenmerken die door het product worden gepromoot.

⁷ Zoals benoemd in de precontractuele informatie van deze pensioenregeling.